

міжбюджетних трансфертів) та мала тенденцію до збільшення. Винятком став 2014 рік, коли на тлі втрати контролю над деякими українськими територіями відбулося зменшення надходжень від плати за землю до місцевих бюджетів.

Протягом 2012-2016 років відбулися кардинальні зміни в системі оподаткування транспортних засобів: відмінено податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та впроваджено збір за першу реєстрацію транспортного засобу, який у 2015 році було замінено транспортним податком, що призвели до постійного коливання надходжень від транспортних податкових платежів до місцевих бюджетів, частка яких у загальних доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у середньому становила 0,43%.

Недостатня роль майнових податків у доходах місцевих бюджетів України багато в чому пояснюється відсутністю єдиних підходів до

організації систем обліку та оцінки об'єктів рухомого та нерухомого майна, організаційно-методичної незавершеністю процесів розмежування майна між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, незавершеністю робіт з формування єдиного кадастру об'єктів нерухомості, землі, а також відсутністю ефективної системи контролю за правильністю обчислення та сплати майнових податків.

Разом з тим, як свідчить світова практика, саме ця група податкових платежів повинна складати основу забезпечення самостійності та стійкості місцевих бюджетів та активно брати участь у фінансуванні повноважень органів місцевого самоврядування. Майнові податки займають значне місце у складі податків, що враховуються у витратах платника податків з метою оподаткування прибутку, та в силу цього є значущими для багатьох категорій платників.

Література

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. №2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua>.

УДК 351.72.078.3(1-775)

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ

Коровай К. – ст. 3 курсу, гр. Ф_{вн}-31

Науковий керівник – к.е.н, доцент Нагайчук В.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Система фінансових органів визначається політичною системою та формою держави. Управління фінансами в економічно розвинутих країнах, як правило, здійснюється кількома державними органами. Незважаючи на відмінності в різних країнах, до органів, що здійснюють фінансовий контроль, належать: парламент, спеціальне відомство державного фінансового контролю, Міністерство фінансів (його управління та відділи), галузеві відомства з підпорядкуванням президенту, уряду або міністерству фінансів.

Система фінансового контролю в західних країнах загалом досить однотипна та складається з таких елементів: відомство головного ревізора-аудитора (Рахункова палата) з підпорядкуванням безпосередньо парламенту або Президенту країни. Головна мета існування цього відомства – здійснення загального контролю за використанням державних коштів; податкове відомство.

У розвинених країнах світу державному фінансовому контролю належить провідне місце серед систем фінансового контролю, що зумовлюється місцем держави в процесах ринкової трансформації. В кожній окремо взятій країні державний фінансовий контроль здійснюється з певними особливостями [1].

Класичним прикладом щодо організації державного фінансового контролю в президентській

республіці є Сполучені Штати Америки. Незважаючи на те, що законослухняність у США піднесена до рівня культу, крім казначейства, державний контроль у галузі фінансів тут здійснюють також Головне контрольно-фінансове управління Конгресу, Адміністративне бюджетне управління при Президентові США, Управління з добору і розстановки кадрів, Президентська рада у справах боротьби з фінансовими зловживаннями в державних установах ("Рада честі та ефективності"), інспектори Федеральної резервної системи, служба внутрішніх доходів (податкова служба) та ін. До функцій ГКФУ, зокрема, входить проведення перевірок дотримання процедури укладання і виконання державних контрактів, встановлення оцінки і складання оглядів про виконання федеральних програм, проведення спеціальних обстежень та перевірок обґрунтованості цін на продукцію тощо.

Дещо інший підхід до організації державного фінансового контролю застосовується у Франції. Її рахункова палата вважається однією з організаційно найскладніших структур державного фінансового контролю розвинених країн. Керівництво палати затверджує Рада міністрів. До керівного складу палати входять прем'єр-президент, який призначається довічно, генеральний прокурор, який виступає в державних інтересах та є посередником між палатою, урядом і судовими органами, та

генеральний прем'єр-адвокат. Палата діє на колегіальних засадах. У професійному штаті відомства сім палатних президентів за галузевими напрямками та 200 магістратів, які є юридичними радниками, фінансовими інспекторами, аудиторами [3].

У Великобританії органом державного управління фінансами виступає Казначейство. Воно займається управлінням розробки, складання і виконання державного бюджету, визначенням податкової політики, фінансово-економічним прогнозуванням, міжнародними фінансовими відносинами, здійснює контроль за використанням коштів із державного бюджету.

У Німеччині органом державного управління фінансами виступає Міністерство фінансів, яке розробляє основи фінансової, податкової, валютної та кредитної політики. Міністерство розробляє проект бюджету та середньотермінового фінансового плану, здійснює касове обслуговування бюджету, контроль за виконанням бюджету та розробку основних засад розподілу фінансових ресурсів між ланками бюджетної системи. В управлінні фінансами беруть участь Федеральне відомство з фінансів і Федеральне управління державним боргом, які підпорядковані Федеральному міністерству фінансів. Перше відомство займається податковою перевіркою підприємств, оподаткуванням іноземних капіталовкладень, проблемами усунення подвійного оподаткування; друге – операціями з випуску та погашення позик і фінансуванням бюджетного дефіциту.

Особливий інтерес викликає шведська система державного контролю, оскільки Швеція свого часу зазнала багатьох явищ, які притаманні перехідній економіці України. Управління державними установами у Швеції будується у відповідності до теорії «Принципал-Агент», яка базується на відомостях цілей власника (принципала)

та керівництва компанії (агента), що вимагають додання протиріч в інтересах досягнення необхідного економічного результату. Інструментами подібного узгодження повинні виступати стимули, здатні змусити агента діяти у відповідності з інтересами принципала. Перед системою контролю за використанням державних коштів поставлені два завдання: перше – забезпечити високу ефективність та друга – досягти високого рівня раціональності усіх процедур та дій, які здійснюються державними організаціями та посадовими особами. Як видно, подібна постановка розширює сферу контролю за межами власне фінансового.

У регламентаційних листах уряду формулюється, що уряд повинен зробити в даному бюджетному році, вказуються економічні умови та порядок звітності. Це визначає і напрямки наступного фінансового контролю, в основу якого покладені положення про державні установи та положення про бухгалтерський облік.

Шведська система господарювання спрямована значно на усунення невизначеності функцій та безвідповідальності посадових осіб, що полегшує організацію контролю. У Швеції використовується внутрішній аудит державних установ (згідно спеціального урядового положення), а також зовнішній аудит, завданням якого є контроль якості інформації, що надходить від агентів та дотримання ними своїх обов'язків [2, с.45-81].

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновки, що формування системи фінансового контролю в Україні, відповідно до сучасного етапу розвитку ринкових відносин, повинно здійснюватися на основі розглянутих вище прикладів. Водночас ефективному виконанню цього завдання сприятиме вивчення не лише зарубіжного досвіду, але й величезного досвіду створення системи державного контролю на українських землях в минулі роки.

Література

1. Карпов Е.С. Организационно-правовые основы государственного финансового контроля в зарубежных странах. // Вестник Владимирского юридического института. – 2007. – №3. – с. 216.
2. Малишев А.В. Характерні аспекти організації державного фінансового контролю закордоном. // Фінансовий контроль. – 2003. – №11. – с. 126.
3. Дікань Л.В. Фінансово-господарський контроль: навч. посіб. / Л.В. Дікань. – К.: Знання, 2010. – 395 с.

УДК 330.322:338.23(477)

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ

Захаров О. – ст. 3 курсу, Фвн-31

Науковий керівник – к.е.н., ст. викладач Волошук Р.Є.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В сучасних умовах гострою проблемою є необхідність збільшення іноземних і вітчизняних інвестицій як додаткового джерела модернізаційних процесів вітчизняної економіки. На тлі посилення конкуренції між країнами за залучення інвестицій, особливу увагу з боку держави спрямовано на створення сприятливих умов, що визначають рівень інвестиційної привабливості країни для інвесторів. Сучасний стан здійснення інвестицій в Україні свідчить про необхідність поліпшення інвестиційного

клімату як основи забезпечення необхідного рівня інвестування у різні сфери національної економіки.

Інвестиційний клімат – сукупність політичних, економічних, соціальних, культурних, організаційно-правових і географічних факторів, властивих тій чи іншій країні, котрі приваблюють чи відштовхують інвесторів вкладати свої кошти в ту чи іншу господарську систему (економіку країни, регіону, підприємства) [1, с.368].

Особливістю інвестиційного клімату в